

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 11Co/182/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312217548
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Vargová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4312217548.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingova 4, Bratislava, proti odporcovi: Slovenská republika v jej mene Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, o zaplatenie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, v konaní o odvolaní navrhovateľa zo dňa 28. 08. 2014 proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 23. júla 2014 č. k. 9C/35/2013- 135, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 23. júla 2014 č. k. 9C/35/2013- 135 p
o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením zo dňa 23. 07. 2014 č. k. 9C/35/2013-135 uložil navrhovateľovi povinnosť, aby v lehote 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za odvolanie v sume 20,- eur podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou k zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a zároveň navrhovateľa poučil, že ak súdny poplatok v určenej lehote nezaplatí, súd ho bude vymáhať.

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Namietal, že napadnuté uznesenie neobsahuje odôvodnenie, ani žiadne skutkové a právne dôvody, ktoré viedli súd k jeho vydaniu. Uviedol, že podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody, ale nie ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod., ako je tomu pri položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov. Konštatoval, že podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku, preto navrhovateľ nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 03. 2007 v konaní pod sp. zn. 4 Cdo 39/2007, v zmysle ktorého „za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v Prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov) sa súdne poplatky nevyberajú; v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy“. Zdôraznil, že v prílohe zák. č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov) nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Namietal, že poplatková povinnosť mu bola uložená v rozpore so zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov v prípade, keď ju nemal. Ďalej uviedol, že použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na čl. 59 ods. 2 Ústavy SR vylúčené. Ak je účastníkovi konania v rozpore s vyššie citovaným zákonom ukladaná poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, predstavuje takýto zásah zo

strany štátu spravidla i zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ale rovnako tak porušenie čl. 12 ods. 1, no najmä čl. 13 ods. 1 písm. a/ Ústavy SR, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd. Ďalej navrhovateľ v podanom odvolaní poukázal na ust. § 18ca zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012. V danom prípade bola žaloba podaná pred 01. 10. 2012, konanie sa teda začalo pred účinnosťou zák. č. 286/2012 Z. z. (ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony), a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012. Podľa ust. § 4 ods. 1, písm. k/ zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov platom do 30. 09. 2012 bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené. Zároveň poukázal na to, že Okresný súd Komárno a Okresný súd Rimavská Sobota pristúpili k zrušeniu uznesení o uložení povinnosti zaplatiť súdy poplatkov za podané odvolanie podľa položky 7a (uznesenie Okresného súdu Komárno zo dňa 16. 10. 2013 v konaní pod sp. zn. 8C 842/2012 a uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 03. 01. 2014 v konaní pod sp. zn. 16C/174/2012). Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhovateľ navrhol, aby odvolací súd jeho odvolaniu v celom rozsahu vyhovel a napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil bez náhrady a ak tento postup prvostupňový súd nevyužije, aby napadnuté uznesenie/výzvu v celom rozsahu zrušil bez náhrady.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods.1 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (ust. § 212 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné a napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil, pričom takto rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, súdne poplatky (ďalej len "poplatky") sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a/, ods. 4 veta prvá, vyššie citovaného zákona, poplatníkom je: a/ navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu, V odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ vyššie citovaného zákona, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 1, 2 vyššie citovaného zákona, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len "percentná sadzba") alebo pevnou sumou. Ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Podľa § 8 ods. 1 vyššie citovaného zákona, poplatok za podanie návrhu alebo žiadosti, poplatok za uplatnenie námietky zaujatosti v konkurznom konaní alebo reštrukturalizačnom konaní podľa osobitného predpisu a poplatok za konanie o dedičstve je splatný vznikom poplatkovej povinnosti.

Podľa § 17 ods. 2 vyššie citovaného zákona, poplatok za odvolanie a dovolanie podané po nadobudnutí účinnosti tohto zákona sa vyrubuje vo výške určenej týmto zákonom.

Podľa § 18ca vyššie citovaného zákona, z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov ktorý je prílohou k vyššie citovanému zákonu, zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom 20 eur.

Navrhovateľ v podanom odvolaní zo dňa 28. 08. 2014 (proti uzneseniu o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie - odvolacie konanie sa vedie na odvolacom súde pod sp. zn. 11Co/182/2014) používa v podstate argumentáciu spočívajúcu v tom, že nemá povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podanie odvolania, nakoľko samotné konanie v predmetnej veci, v ktorom sa domáhal od odporcu náhrady škody a nemajetkovej ujmy sa začalo pred 01. 10. 2012, kedy podal na súd návrh a v tom čase s poukazom na ust. § 4 ods. 1, písm. k/ zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov bolo konanie o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od súdnych poplatkov. S poukazom na uvedené potom i argumentácia odvolacieho súdu bude spočívať v nasledovných konštatovaniach.

Účelom súdnych poplatkov je aspoň čiastočná úhrada nákladov spojených so súdnym konaním zo strany účastníkov konania. Poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa Sadzobníka súdnych poplatkov ustanovený poplatok z návrhu, odvolania alebo dovolania, pričom v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie vo veci samej a poplatok sa vyberá podľa rovnakej sadzby ako v prvostupňovom konaní za podanie návrhu. Poplatková povinnosť vzniká už podaním odvolania. Súd prvého stupňa v predmetnej veci správne postupoval, keď navrhovateľovi uznesením uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok v sume 20,- eur podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu k zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, za podanie odvolania zo dňa 17. 07. 2014 proti rozsudku súdu prvého stupňa zo dňa 15. 05. 2014 č. k. 9C/35/2013-114.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia a k tvrdeniam navrhovateľa v podanom odvolaní proti uzneseniu súdu prvého stupňa zo dňa 23. 07. 2014 (uloženie povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie) odvolací súd uvádza, že do 30. 09. 2012 bolo súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od súdneho poplatku podľa ust. § 4 ods. 1 písm. k/ vyššie citovaného zákona. Od 01. 10. 2012 bolo toto ustanovenie (§ 4 ods. 1, písm. k/) zrušené. Keďže odvolacie konanie sa v predmetnej veci začalo podaním odvolania (zo dňa 17. 07. 2014), ktoré bolo doručené súdu prvého stupňa dňa 18. 07. 2014 nemožno na odvolacie konanie aplikovať ust. § 4 ods. 1 písm. k/ vyššie citovaného zákona v znení účinnom do 30. 09. 2012 (v zmysle prechodného ustanovenia § 18ca zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov), ale je potrebné aplikovať ustanovenia zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení účinnom v čase začatia odvolacieho konania. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn. 8 Sžf 37/2010 „tak ako poplatková pohľadávka vzniká podaním návrhu a je zročná zároveň týmto okamihom, je aj poplatok z odvolania vo veci samej zročný okamihom, keď bolo toto odvolanie podané. Súd môže súdny poplatok vyrubiť a vymáhať až po vzniku poplatkovej povinnosti.“ Povinnosťou navrhovateľa bolo teda zaplatiť súdny poplatok pri podaní odvolania vo veci samej, ale nakoľko tak navrhovateľ neurobil, súd mu poplatkovú povinnosť uložil uznesením a tento súdny poplatok sa bude vymáhať v prípade, ak ho navrhovateľ nezaplatí dobrovoľne.

Rozhodnutie o uložení poplatkovej povinnosti vydáva súd na predpísanom tlačive (vzor OSP č. 4 - uznesenie v zmysle ust. § 12 vyššie citovaného zákona), a tak tomu bolo i v predmetnej veci. Súd teda konal na základe zákona a v súlade s ním a v žiadnom prípade nerozširoval okruh úkonov podliehajúcich poplatkovej povinnosti, ako to tvrdil navrhovateľ v podanom odvolaní. Podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa súdny poplatok vyberá zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, pričom ak poplatkovej povinnosti podlieha podanie žaloby, podlieha jej i podanie odvolania. V prípade, ak by zákonodarca mienil nespoplatniť odvolacie konanie vo veciach týchto žalôb, bol by to v predmetnom zákone i upravené,

napr. ako pri položke 13 Sadzobníka súdnych poplatkov, ku ktorej prislúcha poznámka, že v odvolacom konaní sa poplatky podľa tejto položky nevyberajú.

V predmetnej veci teda súd prvého stupňa postupoval správne podľa ust. § 5 ods. 1 písm. a/ a ust. § 6 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a podľa poznámky č. 3 k položke 1 Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou k vyššie citovanému zákonu, v zmysle ktorej sa poplatky podľa rovnakej sadzby platia i v odvolacom konaní vo veci samej. Z vyššie uvedenej poznámky je zrejmé, že súdny poplatok sa vyrubuje nielen za samotný návrh na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ale i za ďalšie úkony, vrátane podaného odvolania. Zo žiadneho ustanovenia vyššie citovaného zákona nemožno vyvodiť záver, že sa súdny poplatok platí len za samotné podanie návrhu tak, ako na to poukazuje navrhovateľ v podanom odvolaní. Zo strany okresného súdu nedošlo k svojvoľnému rozširovaniu okruhu úkonov podliehajúcich súdному poplatku a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR v konaní pod sp. zn. 4 Cdo 39/2007, na ktoré navrhovateľ v odvolaní poukazoval, nebolo možné v predmetnej veci aplikovať, nakoľko sa týka inej poplatkovej situácie (súdnych konaní, resp. poplatkov, ktoré v Sadzobníku súdnych poplatkov uvedené nie sú). V prejednávanej veci o takýto prípad nejde a súdny poplatok zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa v Sadzobníku súdnych poplatkov nachádza, a to práve pod položkou č. 7a, v zmysle ktorej súd prvého stupňa i postupoval, keď navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie v správnej výške, pričom aplikoval správny právny predpis a správne ho i vyložil a k použitiu analógie zo strany súdu nedošlo.

Odvolacie konanie je samostatným konaním (v ktorom sa rozhoduje o odvolaní) a navrhovateľovi ako odvolateľovi v súvislosti s podaním odvolania zo dňa 17. 07. 2014 vznikla poplatková povinnosť. Je nesporné, že odvolacie konanie sa začalo po 30. 09. 2012, a preto vznik poplatkovej povinnosti navrhovateľa ako odvolateľa je potrebné posúdiť i z hľadiska prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 01. 10. 2012, a to ust. § 18ca vyššie citovaného zákona, v zmysle ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012. Navrhovateľ podal odvolanie zo dňa 17. 07. 2014, ktoré bolo doručené súdu dňa 18. 07. 2014 a v tento deň sa začalo odvolacie konanie, pričom ale súdny poplatok za odvolanie nezaplatil.

Súd prvého stupňa preto správne postupoval, keď vyrubil navrhovateľovi za podané odvolanie súdny poplatok, aplikujúc tak platnú právnu úpravu účinnú v čase vzniku poplatkovej povinnosti (t. j. v čase podania odvolania) a rovnako tak správne stanovil i výšku súdneho poplatku v sume 20,- eur s poukazom na ust. § 6 ods. 2 vyššie citovaného zákona a položku 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou k tomuto zákonu.

V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti navrhovateľa i uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 19. 06. 2014 v konaní pod sp. zn. IV. ÚS 340/2014, v ktorom bola na základe sťažnosti navrhovateľa riešená práve otázka aplikácie položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

Z uvedených dôvodov odvolaním napadnuté uznesenie súdu o uložení poplatkovej povinnosti za podanie odvolania a zastavení dovolacieho konania, odvolací súd podľa ust. § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodol, a to v súlade s ust. § 224 ods. 1 OSP s použitím ust. § 142 ods. 1 a ust. § 151 ods. 1 OSP. Aj keď odporca v odvolacom konaní bol úspešný, návrh na náhradu trov odvolacieho konania nepodal. Neúspešný navrhovateľ takýto návrh tiež nepodal, ale vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by mu náhrada trov konania ani nemohla byť priznaná. Preto odvolací súd o trovách odvolacieho konania nerozhodoval, nakoľko zo strany žiadneho účastníka konania nebol podaný návrh na rozhodnutie o trovách odvolacieho konania. Keďže ide o návrhové konanie, súd bez takéhoto návrhu o trovách odvolacieho konania sám nemohol rozhodovať.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.